

ลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัย

นาย ประวิช ประทีป

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

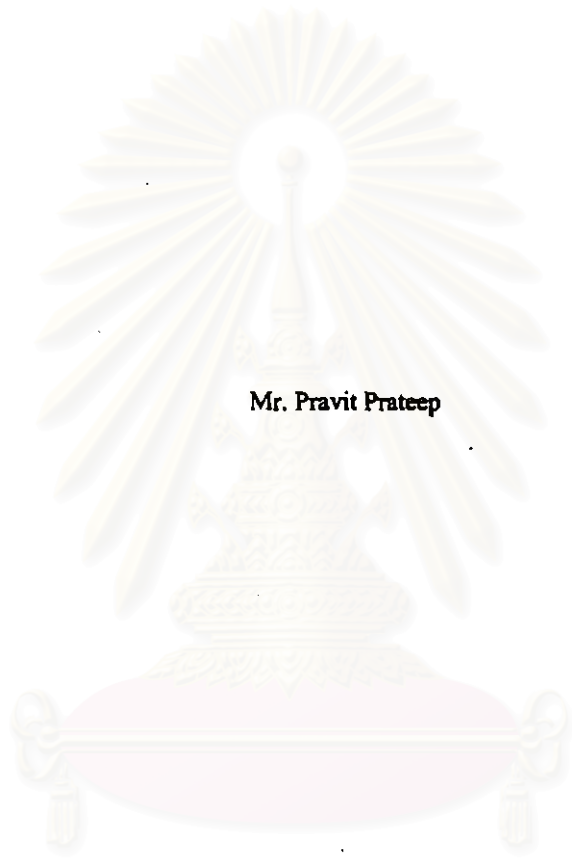
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-170-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE MODERN THAI CHARACTER FOR RESIDENTIAL ARCHITECTURE

Mr. Pravit Prateep

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Architecture in Architecture

Department of Architecture

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-170-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัย

โดย นายประวิช ประทีป

ภาควิชา สถาปัตยกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. วิมลสิทธิ์ หรยางกูร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

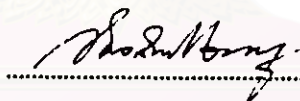
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

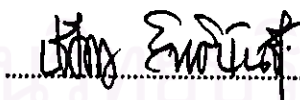
..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เกอสม สถาปิตานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. วิมลสิทธิ์ หรยางกูร)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ปรีชญา สิทธิพันธุ์)

สถาบัน.....
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประวิช ประทีป: ลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัย
(THE MODERN THAI CHARACTER FOR RESIDENTIAL ARCHITECTURE)
อ.ที่ปรึกษา: ศ.ดร. วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร; 250 หน้า. ISBN 974-637-170-3

รูปแบบอาคารประเภทบ้านพักอาศัยในอดีตเกิดจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น ปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม ภูมิอากาศ เทคโนโลยี เป็นต้น และได้รับการพัฒนารูปแบบจนมีเอกลักษณ์ไทยที่เด่นชัด แต่ในปัจจุบันปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งเกี่ยวกับวัสดุและวิธีการก่อสร้างสมัยใหม่ เป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งที่มีผลต่อรูปแบบงานสถาปัตยกรรม ขณะเดียวกันในการออกแบบบ้านพักอาศัย ก็ควรที่จะคงเอกลักษณ์ไทยที่มีการพัฒนารูปแบบมาจากอดีตไว้ เพื่อเป็นการรักษาริบทโคจรของสังคมและวัฒนธรรมไทยไว้ และในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการตื่นตัวในการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมให้มีลักษณะไทย ดังจะเห็นได้จากสมาคมสถาปนิกสยามฯ ได้ตัดสินใจให้รางวัลงานสถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทบ้านพักอาศัยที่แสดงถึงลักษณะไทยสมัยใหม่ อาคารดังกล่าวถือได้ว่าเป็นอาคารที่มีคุณค่าควรแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม การออกแบบบ้านพักอาศัยให้มีลักษณะไทยสมัยใหม่ มีแนวโน้มที่จะต้องอาศัยลักษณะไทยในอดีตมาพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับวัสดุและเทคโนโลยีในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้พบเห็นอาคารสามารถเข้าใจได้

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะไทยสมัยใหม่จากอาคารตัวอย่าง ซึ่งเป็นอาคารที่ได้รับรางวัลสถาปัตยกรรมดีเด่น จากสมาคมสถาปนิกสยามฯ และอีกส่วนหนึ่งเป็นอาคารซึ่งเป็นที่ยอมรับในคุณค่าทางสถาปัตยกรรม โดยทำการสำรวจลักษณะกายภาพของอาคารดังกล่าว พร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็นของ สถาปนิกผู้ออกแบบ ผู้ใช้สอยอาคาร คณะกรรมการตัดสินรางวัลสมาคมสถาปนิกสยามฯ และอีกส่วนหนึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถาปัตยกรรมไทย ที่มีต่อลักษณะไทยสมัยใหม่ของอาคารตัวอย่างที่ศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างแบบสอบถาม สำหรับสอบถามความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวกับกลุ่มสถาปนิกทั่วไป และกลุ่มบุคคลทั่วไป

ผลจากการวิจัยที่ได้ทำให้ทราบถึงลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัด ลักษณะไทยเชิงรูปธรรม ได้แก่ การจัดกลุ่มอาคาร ลักษณะหลังคา ฐานเสาตอช ฐานประตู พื้นที่ย่างเชื่อมภายนอกอาคาร สักสวนและการเจาะช่องเปิด รวาระเบียง ลายหน้าจั่ว ค้ำยัน การจัดภูมิทัศน์ และลักษณะไทยเชิงนามธรรม ได้แก่ ลักษณะเบาและลอยตัว ลักษณะโปร่ง-โล่ง ลักษณะร่มรื่น ส่วนแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัย มีความสอดคล้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการออกแบบให้มีลักษณะไทยสมัยใหม่ ได้แก่ การนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อม ประโยชน์ใช้สอยสมัยใหม่ วัสดุและเทคโนโลยี การอนุรักษ์พลังงาน นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า ลักษณะไทยสมัยใหม่บางประการ และแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่บางเรื่อง กลุ่มสถาปนิกทั่วไปและกลุ่มบุคคลทั่วไป มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าสถาปนิกผู้ออกแบบควรตระหนักถึง ความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลทั่วไปที่มีต่อลักษณะไทยสมัยใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบต่อไป

ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์.....
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม.....
ปีการศึกษา2540.....

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C735052 : MAJOR ARCHITECTURE
KEY WORD: MODERN THAI CHARACTER

PRAVIT PRATEEP: THE MODERN THAI CHARACTER FOR RESIDENTIAL ARCHITECTURE.

THESIS ADVISOR: PROF. VIMOLSIDDHI HORAYANGKURA, Ph.D. 250 pp. ISBN 974-637-170-3

Environmental factors, such as weather and geographical conditions, social, cultural, and technological factors, have had a major part in characterizing the design of traditional Thai architecture. Among these, the technological variable held to be the most significant factor leading to a sudden change in modern construction and design. Now, architects have valued the meaning of Thai architecture in helping to shape the modern Thai characteristic for residential architecture; this has occurred amidst a current trend of applying some features of conventional Thai architecture to modern ones as a part of plan to pass on invaluable Thai culture to next generations. Over past a decade, many have been brought to attention towards creating architectural design as can be seen that the Association of Siamese Architects Under Royal Patronage (ASA) has awarded several houses rich in the styles of modern Thai character. Building a house similar to the award-winning house has tentatively revolved around using long-established Thai architectural characteristic, based on materials used and technological advancement.

Serious thoughts have been given to theories and works in line with modern Thai character for residential architecture; based on the model of the award-winning houses, and with it a questionnaire about the attitudes toward the modern Thai character for residential architecture and its development among architects, building dwellers, the award committee of ASA and the architects specialized in Thai architecture. The questionnaire will be handed out to two groups of respondents--general architects and the general public.

The findings reveal the distinct physical elements of modern Thai architectural characteristics which include building grouping, roof profile, varanda, free-standing columns, gate way, inter-linkages between inner and outer space, the proportion and arrangement of void, balusters, gable end patterns, brackets, as well as landscape. The abstract modern Thai characters include lightness, transparency and shadiness. Nonetheless, the architects' conceptual patterns in the housing accord those of the general public in some areas, hinting that architects need to reckon with some specific factors. Architects must look upon the design including the harmony between the Thai character, surroundings, material used, and new technology in energy saving for their buildings. Not only that, the difference in attitudes among sampling group as to which direction the modern Thai character for residential architecture will take is also found, pointing architects to considering the general people's perception.

ภาควิชา.....สถาปัตยกรรมศาสตร์.....

สาขาวิชา.....สถาปัตยกรรม.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*Pravit Prateep*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Vimolsiddhi Horayangkura*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ศ.ดร. วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ของการวิจัยมาด้วยดี ตลอด นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ กลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารที่ศึกษา กลุ่มสถาปนิกแกนนำ กลุ่มผู้ใช้สอยอาคารที่ศึกษา เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งคุณจตุพร ไครทาน ที่กรุณาช่วยเหลือประสานงานต่างๆ และเนื่องจากทุนวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง และแผนภูมิ.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	2
ขอบเขตการศึกษา.....	2
สมมุติฐานการศึกษา.....	5
ระเบียบวิธีการศึกษา.....	5
ประโยชน์ของการศึกษา.....	10
คำจำกัดความเฉพาะการศึกษานี้.....	10
2. ทฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของบ้านพักอาศัย.....	13
ลักษณะกายภาพของลักษณะไทยในอดีต.....	13
ก. ลักษณะไทยเชิงรูปธรรม.....	13
1. การจัดกลุ่มอาคาร.....	13
2. องค์ประกอบหลัก.....	15
3. องค์ประกอบรอง.....	25
4. องค์ประกอบย่อย.....	27
5. การจัดภูมิทัศน์.....	28
ข. ลักษณะไทยเชิงนามธรรม.....	30
1. ความเบาและลอยตัว.....	30
2. ความโปร่ง-โล่ง.....	32
3. ความร่มรื่น.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

แนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรม	
ประเภทบ้านพักอาศัย.....	34
ก. การนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบ.....	34
ข. สภาพแวดล้อม.....	36
ค. ประโยชน์ใช้สอยสมัยใหม่.....	36
ง. วัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้าง.....	37
จ. การอนุรักษ์พลังงาน.....	39
การรับรู้ลักษณะไทย.....	40
3. อาคารตัวอย่างที่ศึกษา.....	42
โครงการ บ้านนาคอย.....	43
โครงการ บ้านจ้ำงนัก.....	50
โครงการ บ้านสวนทอรุ่ง.....	56
โครงการ Exotica Casa.....	60
โครงการ บ้านสวนปาริฉัตร. 2 (กรองใจ).....	66
โครงการ บ้านนิชดาปาร์ค.....	73
โครงการ บ้านสถาปนิก ร.ศ. ฤทัย ใจจงรัก.....	80
โครงการ บ้านร้านค้าในชนบท.....	86
โครงการ วานิช เบย์ฟรอน วิวีย์.....	92
โครงการ บ้านคุณสันต์ เปสตันยี.....	98
4. การศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	104
วิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	105
1. ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบ	
อาคารตัวอย่างที่ศึกษา.....	105
2. ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้สอยอาคารตัวอย่างที่ศึกษา.....	111
3. ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มสถาปนิกแกนนำ.....	115

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4. ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 กลุ่ม.....	121
การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปไว้ในแบบสอบถาม.....	123
1. การวิเคราะห์ลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ได้จากการศึกษาลักษณะกายภาพ ของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา และความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์.....	123
2. สรุปลักษณะ ไทยสมัยใหม่ที่ได้จากการศึกษาลักษณะกายภาพของอาคารตัวอย่าง ที่ศึกษาและความคิดเห็นจากของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์.....	139
3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นร่วมของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา ลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัย.....	140
4. สรุปความคิดเห็นร่วมของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา ลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัย.....	142
5. บทวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถาม.....	143
การวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ จากแบบสอบถาม.....	145
1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับบุคคลทั่วไป ไปเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ สำหรับอาคารประเภทบ้านพักอาศัย.....	145
ก. ลักษณะไทยเชิงรูปธรรม.....	146
1. การจัดกลุ่มอาคาร.....	146
2. องค์ประกอบหลัก.....	148
3. องค์ประกอบรอง.....	160
4. องค์ประกอบย่อย.....	167
5. การจัดภูมิทัศน์.....	171
6. สรุปการวิเคราะห์ลักษณะไทยเชิงรูปธรรม.....	176
ข. ลักษณะไทยเชิงนามธรรม.....	177
1. ลักษณะเบาและลอยตัว.....	177
2. ลักษณะโปร่ง-โล่ง.....	181
3. ลักษณะร่มรื่น.....	183
4. สรุปการวิเคราะห์ลักษณะไทยเชิงนามธรรม.....	186

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป และกลุ่มบุคคลทั่วไป เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ สำหรับอาคารประเภทบ้านพักอาศัย.....	187
ก. การนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบ.....	187
ข. สภาพแวดล้อม.....	189
ค. ประโยชน์ใช้สอยสมัยใหม่.....	191
ง. วัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้าง.....	193
จ. การอนุรักษ์พลังงาน.....	195
ฉ. สรุปการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่.....	198
6. บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	201
ข้อสรุปผลการวิจัย.....	201
1. ลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ควรนำไปใช้ในการออกแบบบ้านพักอาศัย.....	201
2. แนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ ที่ควรจะใช้ในการออกแบบ บ้านพักอาศัย.....	205
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	207
รายการอ้างอิง.....	209
ภาคผนวก.....	211
ภาคผนวก ก.....	212
ภาคผนวก ข.....	217
ภาคผนวก ค.....	239
ภาคผนวก ง.....	240
ประวัติผู้วิจัย.....	250

สารบัญตาราง และแผนภูมิ

ตาราง	หน้า
1.1 อักษรตัวอย่างที่ศึกษา.....	3
1.2 รายชื่อสถาปนิกแกนนำ.....	4
3.1 อักษรตัวอย่างที่ศึกษา	42
4.1 ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ สถาปนิกผู้ออกแบบ อักษรตัวอย่างที่ศึกษา.....	106
4.2 ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้สอยอักษรตัวอย่างที่ศึกษา	112
4.3 ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์สถาปนิกแกนนำ.....	116
4.4 ประเด็นต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 กลุ่ม.....	121
4.5 ลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ได้จากการสำรวจลักษณะกายภาพอักษรตัวอย่างที่ศึกษา และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 กลุ่ม	123
4.6 ความคิดเห็นร่วมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ สำหรับอาคารประเภทบ้านพักอาศัย จากกลุ่มสถาปนิกผู้ออกแบบ และกลุ่มสถาปนิกแกนนำ.....	140
5.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องการจัดกลุ่มอาคาร ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	146
5.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องหลังคา ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	148
5.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องลักษณะลดชั้นหลังคา และการซ้อนชั้นหลังคา ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	150
5.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่อง การยื่นชายคา ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป	151
5.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องประเภทวัสดุผนัง ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	152
5.6 การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องสีของวัสดุผนัง ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	153
5.7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องชาน ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	154

สารบัญญัตินาม และแผนภูมิ (ต่อ)

ตาราง

5.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องเสถียรภาพ ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป และกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	156
5.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องชุมชนประจวบ ระหว่าง กลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	157
5.10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องพื้นที่ว่างเชื่อมภายนอกอาคาร ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	158
5.11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องการเจาะช่องเปิดระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	160
5.12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องสัดส่วนและการจัดช่องเปิด ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป	162
5.13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องราวระเบียง ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป และกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	163
5.14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องวัสดุปูพื้น ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	164
5.15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องผนัง ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	165
5.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องการทำคอนกรีตเลียนแบบการเข้าไม้ ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	167
5.17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่อง ค้ำยัน ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	168
5.18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องลายหน้าจั่ว ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	170
5.19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับอาคาร ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	172

สารบัญตาราง และแผนภูมิ (ต่อ)

ตาราง

5.20	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องลักษณะทางเดินเชื่อมภายนอกระหว่างอาคาร ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	173
5.21	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างต้นไม้กับอาคาร ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	174
5.22	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องความรู้สึกเบาและลอยตัวที่เกิดจากหลังคา ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	177
5.23	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องความรู้สึกเบา และลอยตัวที่เกิดจากเสาถอย ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	178
5.24	การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องความรู้สึกเบาและลอยตัวที่เกิดจาก ความสัมพันธ์ระหว่างสระน้ำกับอาคาร ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป	179
5.25	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องความรู้สึกโปร่ง-โล่งที่ เกิดจากการจัดกลุ่มอาคาร ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	181
5.26	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ ในเรื่องความรู้สึกร่มรื่นที่เกิดจากการขึ้นชายคาขาว ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	183
5.27	การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะไทยสมัยใหม่ . ในเรื่องความรู้สึกร่มรื่น ที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างต้นไม้กับอาคาร ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป	184
5.28	การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ ประเด็น : การนำลักษณะไทยมาใช้ในการออกแบบ ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	188

สารบัญตาราง และแผนภูมิ (ต่อ)

ตาราง

5.29 การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ ประเด็น : สภาพแวดล้อม ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	190
5.30 การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ ประเด็น : ประโยชน์ใช้สอยสมัยใหม่ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	192
5.31 การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ ประเด็น : วัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้าง ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป	194
5.32 การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ ประเด็น : การอนุรักษ์พลังงาน ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไป กับกลุ่มบุคคลทั่วไป.....	196

แผนภูมิ

1.1 โครงร่างโดยย่อของการวิจัย.....	8
1.2 โครงร่าง ขั้นตอน และวิธีการศึกษา.....	9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูป

หน้า

2.1	การจัดกลุ่มอาคารรูปตัว U แบบมีขานเชื่อมของเรือนหมู่.....	13
2.2	การจัดกลุ่มอาคารวางขนานแบบมีขานเชื่อมของเรือนครอบครัวเดี่ยว.....	14
2.3	การจัดกลุ่มอาคารวางขนานแบบมีขานเชื่อมของเรือนหมู่.....	15
2.4	ลักษณะหลังคาทรงสูงและชายคายื่นยาวของเรือนไทย.....	16
2.5	เรือนหลังคามนิลา (บลานอ).....	16
2.6	ลักษณะการซ้อนชั้นของหลังคาโบสถ์ และวิหาร.....	17
2.7	การซ้อนชั้นด้านหน้าจั่วเรือนไทย.....	18
2.8	ลักษณะการลดชั้นของโบสถ์ วิหาร.....	18
2.9	ประ โยชน์ไม้สอยบนขาน.....	20
2.10	การยกใต้ถุนสูง และมีเสาถอย.....	21
2.11	การใช้ประ โยชน์จากใต้ถุน.....	22
2.12	ซุ้มประตูทางขึ้นเรือนไทย.....	23
2.13	ลักษณะโดยรวมของการเปลี่ยนแปลงที่ว่างภายในสู่ภายนอกของเรือนไทย.....	24
2.14	หน้าต่างช่องลม.....	26
2.15	ลักษณะของรอด.....	27
2.16	ลายหน้าจั่วแบบต่างๆ.....	28
2.17	การตั้งเรือน (หมู่บ้านริมคลองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี).....	29
2.18	ทางเดินเชื่อมระหว่างเรือนที่อยู่ริมน้ำ.....	30
2.19	การเปรียบเทียบความรู้สึกระหว่างการไม่ซ้อนชั้นหลังคา กับการซ้อนชั้นหลังคา.....	31
2.20	การเปรียบเทียบความรู้สึกระหว่างการไม่ลดชั้นหลังคา กับการลดชั้นหลังคา.....	32
2.21	การไหลของที่ว่าง บริเวณขาน ของเรือนหมู่.....	33
3.1	ภาพถ่ายโครงการบ้านนภาคอย.....	47
3.2	ภาพถ่ายบ้านจ้ำงนัก.....	53
3.3	ภาพถ่ายบ้านสวนทอรุ่ง.....	58
3.4	ภาพถ่าย Exotica case.....	63
3.5	ภาพถ่ายบ้านสวนปาริฉัตร 2 (กรອງใจ).....	70

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูป

3.6 ภาพถ่ายบ้านนิชดาปาร์ต.....	77
3.7 ภาพถ่ายบ้านสถาปนิก ร.ศ. ฤทธิ์ ใจจงรัก.....	83
3.8 ภาพถ่ายบ้านร้านค้าในชนบท.....	89
3.9 ภาพถ่าย วานิช ฟรอนซ์ เบย์ วิวีย์.....	95
3.10 ภาพถ่ายบ้านคุณสันต์ เปตตันยี.....	101

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย